

A vezető tisztségviselők eltiltására vonatkozó szabályt semmisített meg az Alkotmánybíróság

A cégjogi eltiltás szabályai a Ctv. hatályba lépése óta történt egyes törvénymódosításokkal fokozatosan szigorodtak. Ugyanakkor a 2013. évi CCLII. törvény kivételeket vezetett be az eltiltás alkalmazása alól, enyhítve a szabályozás korábbi szigorán. A hatályos szabályok szerint vagyon felkutatásának eredményeképpen, az alábbi három esetkör fordulhat elő az eltiltás tekintetében a kényszertörlési eljárásban:

- Az első esetkör szerint a **cégbíróság a kényszertörlési eljárás keretében törli a céget a cégnyilvántartásból, ha követelés bejelentésére nem került sor, és a cégnek fellelhető vagyona nincs, vagy várhatóan nem fedezi a felszámolási eljárás költségeit, vagy ha követelés bejelentésére nem került sor, és a cégnek fellelhető vagyona van.** Ezekben az esetekben az **eltiltást** - figyelemmel arra, hogy követelést nem jelentettek be - **a cégbíróság mellőzi.**
- A második esetkör szerint szintén a cég törlésére kerül sor a kényszertörlési eljárás keretében, ha a **céggel szemben követelés bejelentésére került sor**, de a cégnek nincs fellelhető vagyona (és ennek nem fedezetelvonó ügylet az oka). **Ilyenkor a cégbíróságnak rendelkeznie kell mérlegelés nélkül automatikusan az eltiltásról.**
- A harmadik esetkör szerint a cégbíróság **felszámolási eljárást kezdeményez** a kényszertörlési eljárás megszüntetése mellett, **ha a céggel szemben követelés bejelentésére került sor, és a cégnek fellelhető vagyona van, amely várhatóan fedezi a felszámolási eljárás költségeit;** vagy ha a céggel szemben követelés bejelentésére került sor, vagyona feltehetően fedezetelvonó ügylet miatt nincs vagy jelentősen csökkent. Ez esetben az **eltiltást megfelelően alkalmazni kell** a felszámolási eljárás során, melynek eredményeként a bíróság az adós megszüntetéséről végzéssel dönt, majd pedig sor a cég hivatalból történő törlésére és a mérlegelés nélküli az eltiltásra.

Az Alkotmánybíróság a 16/2018 (X.8.) sz. határozatával azonban 2018. december 31-ei hatállyal megsemmisítette a Ctv. 9/C. § hivatkozott eltiltásra vonatkozó szakaszát, sőt annak szankcióját is megsemmisítette, mely szerint az eltiltott személy a cég jogerős törlését követő öt évig nem szerezhethet gazdasági társaságban többségi befolyást, nem válhat gazdasági társaság korlátlanul felelős tagjává, egyéni cég tagjává, továbbá nem lehet cég vezető tisztségviselője.

A Ctv 9/A. § megsemmisítésének okát az Alkotmánybíróság részletes jogi érvelésben foglalta össze. Ennek lényege szerint a megsemmisítés egyik legfőbb oka, hogy a Ctv 9/C. szakasza alapján a cégbíróság mérlegelés nélkül köteles volt eltiltani a fentiekben meghatározott személyeket öt évre, abban az esetben is, ha az eltiltott személynek semmilyen ráhatása nem volt a kényszertörlésre okot adó körülményre. A hatályos szabályozás, ugyanis nem biztosított kimentési lehetőséget, mert a megsemmisített törvényi rendelkezés szerint az eltiltott személy felelősségének alapját a megsemmisített törvényi rendelkezés szerint az képezi, hogy a kényszertörlési eljárás megindulásának időpontjában vagy a kényszertörlési eljárás megindulását megelőző egy évben vezető tisztségviselői tisztséget töltött be a cégben, vagy annak korlátlanul felelős tagja, korlátozott tagi felelősséggel működő gazdasági társaságban többségi befolyással rendelkező tagja volt, amely tény már önmagában okot ad az eltiltásra, és ennek értelmében az eltiltás tekintetében nem kerül mérlegelésre az érintett személyes

egyéni felelőssége, ezért így az alkalmazott szankció teljesen független az érintett felróhatóságtól. A megsemmisítésére további okot adó indok az, hogy a kénysztörölési eljárást a céggel szemben folytatják le, ahol az eltiltással érintettnek nincs lehetősége védekezésére okot adó körülményeket előadni és ehhez képest viszont aránytalanul tiltják el automatikusan 5 évre, amely 5 éves eltiltás is kötött időtartam és nincs lehetősége a cégbíróságnak arra, hogy a körülményeket mérlegelve annál rövidebb időtartamot határozzon meg, figyelembe véve azt, hogy az eltiltással érintett személy mennyiben hatott közre a kénysztörölési eljárás megindulására okot adó körülményre.

Bár az Alkotmánybíróság jogalkotási kötelezettséget nem írt elő a jogalkotó számára, ugyanakkor valószínűleg a megsemmisített törvényi rendelkezés helyett még 2018. december 31-ét megelőzően a jogalkotó feltehetően meg fogja alkotni az eltiltásra vonatkozó azon szabályozást, amely igazodni fog azon szempontokhoz, amely miatt az Alkotmánybíróság megsemmisítette az Alaptörvény-ellenes törvényi rendelkezést.